

22/2-27

Nr 159.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående avsättande till nationalpark av visst område av kronoparken Norra Kvill i Kalmar län; given Stockholms slott den 22 februari 1927.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Paul Hellström.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 22 februari 1927.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, HELLSTRÖM, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG.

Departementschefen, statsrådet Hellström anför:

Med utlåtande den 6 mars 1926 har domänstyrelsen överlämnat en av överjägmästaren i Smålands distrikt hos domänstyrelsen den 23 december 1925 gjord framställning om avsättande till nationalpark av visst område av den omkring 18 kilometer nordväst om Vimmerby belägna kronoparken Norra Kvill i Rumskulla socken av Kalmar län.

Enligt en den 17 december 1925 av revirassistenten B. Pålson upprättad beskrivning ligger ifrågavarande område i nordligaste delen av block III av kronoparken. Området, som beräknas hava en areal av omkring 26.5 hektar, har utmärkts å en framställningen bifogad kartsnitt, av bemälda Pålson kopierad från 1924 års skogshushållningskarta, varjämte

STATENS NATURANVISNING		
Län	Kategori	Löpnr
00	01	0013
Naturresursavdelningen Naturvårdsregistret		

röd färg angivits å en situationsplan över kronoparken införd å generalstabens kartblad över trakten.

Till stöd för framställningen har av bemälda *överjägmästare* anförts huvudsakligen följande.

Det hade länge varit ett önskemål att å den stora och virkesrika kronoparken Norra Kvill med därvarande gamla orörda bestånd och i sällsynt grad vilda natur kunna uppbringa ett område, som vore lämpligt att bevara till efterkommande generationer i orört skick. Sistlidne vår hade efter rekognoscering å flera platser fastslagit, att ifrågavarande område vore det ur alla synpunkter lämpligaste. Inom därvarande skarpt kuperade terräng finnes sålunda en vacker skogstjärn med kringliggande mindre mosse och bäck i en djup sänka, där skogen vore väl skyddad för vindarna, på samma gång boniteten här vore den bästa i dessa trakter (betecknad med III) med grov ståtlig skog, under det att den på höjderna omkring bleve svagare ända ned till bonitet VIII. Skogsbeståndet erbjöde sålunda en god provkarta på vad som finnes i Småland. Trakten vore också genom skarpa branter väl avgränsad såväl i väster som norr, på samma gång den vore lätt tillgänglig efter en gångstig från sydost.

Större delen av området vore bevuxen med äldre skog tillhörande åldersklasserna VI—X, där inom mannaminne ej förekommit nämnvärd avverkning, så att till och med torrskogen till stor del kvarstode orörd i vissa bestånd.

Även floran vore, på sätt av den upprättade beskrivningen framginge, rätt rikligt representerad. Förekomsten av lind, oxel, hassel, Daphne, Rhamnus, Salix cinerea, Lonicera ävensom en del sällsynta örter vore anmärkningsvärd.

Vetenskapsakademien har i ett på anmodan av domänstyrelsen avgivet, den 10 februari 1926 dagtecknat utlåtande tillstyrkt framställningen, därvid akademien anförst huvudsakligen följande.

Inom Södra Sverige finnes överhuvud mycket få områden, som ännu vore orörda eller så gott som orörda av människohand. Det vore därför av stor vikt att för eftervärlden få bevarade några områden, som kunde anses representativa för olika naturtyper, just inom södra Sverige. Särskilt viktigt vore att få åtminstone något typiskt och väl utbildat barrskogsområde avsatt till nationalpark. Detta hade förut ej kunnat ske men bleve genom ett bifall till ifrågavarande framställning möjligt. Det föreslagna området utgjordes i stort sett av orörd barrskog med förhärskande tall av god bonitet. Floran vore visserligen ej särskilt rik, men gäve å andra sidan en god föreställning om den för trakten karakteristiska vegetationen på ståndorter av inom området företrätt slag. Genom några arters närvaro syntes det sannolikt, att inom området inginge rester av en gammal lundvegetation, som vore på väg att undanträngas av barrskogen, en för södra Sverige mycket karakteristisk utvecklingsgång.

Domänstyrelsen har hemställt om framställnings avlåtande till riksdagen rörande områdets avsättande till nationalpark. Ifrågavarande kronopark omfattade, anför styrelsen, en areal av 2,024 hektar utmark, varav 1,774 hektar skogsmark. Av det till nationalpark föreslagna området, 26 hektar 49 ar, utgjorde 22 hektar 68 ar produktiv mark och 3 hektar 81 ar impediment. Större delen av området vore bevuxet med gammal skog av 120

till över 200 års ålder, vari nämnvärd avverkning icke i mannaminne syntes hava förekommit. Bevarandet av ett område av den typ, som här förefunnnes, vore ur naturskyddssynpunkt önskvärt. Det föreslagna områdets avsättande till nationalpark syntes med hänsyn till storleken kunna ske utan större olägenhet för kronoparken.

Länsstyrelsen har i infordrat utlåtande den 7 oktober 1926 tillstyrkt domänstyrelsens förevarande hemställan.

För egen del vill jag erinra, hurusom tidigare efter inhämtat medgivande av riksdagen till nationalpark avsatts vissa skogsområden inom norra delarna av landet, varav bland annat ett mindre område på omkring 20 hektar å Hamra kronopark i Gävleborgs län (R. skriv. 1909: 173). Den nu föreliggande framställningen avser att inom södra Sverige på liknande sätt möjliggöra bevarandet av ett typiskt och väl utbildat barrskogsområde, något som, enligt vad vetenskapsakademien framhållit, hittills icke skett.

I likhet med de i ärendet hörda myndigheterna anser jag mig böra tillstyrka den gjorda framställningen, varvid jag förutsätter att på Kungl. Maj:t må ankomma att slutgiltigt bestämma gränserna för det blivande nationalparksområdet. Kungl. Maj:t har vidare att, på sätt i lagen angående nationalparker den 25 juni 1909 (nr 56) angives, sedermera meddela eventuellt erforderliga reglementariska föreskrifter rörande nationalparken.

Under återopande härav hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att såsom nationalpark må avsättas ifrågavarande å kronoparken Norra Kvill i Rumskulla socken av Kalmar län belägna område med en areal av omkring 26.5 hektar.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Rune Thygesen.

Departements-
chefen.